

Istungidokument

**B9-0389/2022 }
B9-0394/2022 }
B9-0396/2022 }
B9-0398/2022 }
B9-0400/2022 } RC1**

13.9.2022

RESOLUTSIOONI ÜHISETTEPANEK

vastavalt kodukorra artikli 132 lõigetele 2 ja 4,

millega asendatakse järgmised resolutsiooni ettepanekud:

B9-0389/2022 (Verts/ALE)

B9-0394/2022 (Renew)

B9-0396/2022 (PPE)

B9-0398/2022 (S&D)

B9-0400/2022 (ECR)

olukorra kohta Taiwani väinas
(2022/2822(RSP))

**Michael Gahler, Rasa Juknevičienė, Andrius Kubilius, Daniel Caspary,
Lukas Mandl**

fraktsiooni PPE nimel

Pedro Marques, Inma Rodríguez-Piñero, Sven Mikser, Raphaël

Glucksmann, René Repasi

fraktsiooni S&D nimel

Hilde Vautmans, Petras Auštrevičius, Nicola Beer, Izaskun Bilbao

Barandica, Dita Charanzová, Olivier Chastel, Bart Groothuis, Klemen

RC\1263083ET.docx

PE734.573v01-00 }

PE734.578v01-00 }

PE734.580v01-00 }

PE734.582v01-00 }

PE734.584v01-00 } RC1

Grošelj, Bernard Guetta, Svenja Hahn, Ilhan Kyuchyuk, Nathalie Loiseau, Javier Nart, Urmaz Paet, Michal Šimečka, Nicolae Ștefănuță, Ramona Strugariu, Dragoș Tudorache, Marie-Pierre Vedrenne
fraktsiooni Renew nimel

Reinhard Bütikofer

fraktsiooni Verts/ALE nimel

Raffaele Fitto, Anna Fotyga, Charlie Weimers, Elżbieta Kruk, Zbigniew Kuźmiuk, Bert-Jan Ruissen, Beata Mazurek, Beata Kempa, Valdemar Tomaševski, Assita Kanko, Veronika Vrecionová, Witold Jan Waszczykowski, Alexandr Vondra, Tomasz Piotr Poręba, Hermann Tertsch, Eugen Jurzyca, Adam Bielan, Carlo Fidanza, Vincenzo Sofo
fraktsiooni ECR nimel

Euroopa Parlamendi resolutsioon olukorra kohta Taiwani väinas (2022/2822(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma 21. oktoobri 2021. aasta soovitus komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ELi ja Taiwani suhete ja koostöö kohta¹,
- võttes arvesse oma 7. juuni 2022. aasta resolutsiooni ELi ning India ja Vaikse ookeani piirkonna julgeolekuprobleemide kohta²,
- võttes arvesse oma 5. juuli 2022. aasta resolutsiooni India ja Vaikse ookeani piirkonna strateegia kohta kaubanduse ja investeeringute vallas³,
- võttes arvesse oma 16. septembri 2021. aasta resolutsiooni uue ELi-Hiina strateegia kohta⁴,
- võttes arvesse 1. aprillil 2022 toimunud ELi-Hiina tippkohtumist,
- võttes arvesse ELi ühe Hiina poliitikat,
- võttes arvesse nõukogu 16. aprilli 2021. aasta järeldusi India ja Vaikse ookeani piirkonnas tehtavat koostööd käsitleva ELi strateegia kohta,
- võttes arvesse komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 16. septembri 2021. aasta ühisteatist ELi strateegia kohta koostööks India ja Vaikse ookeani piirkonnas (JOIN(2021)0024),
- võttes arvesse julgeoleku ja kaitse strateegilist kompassi, mille nõukogu võttis vastu 21. märtsil 2022,
- võttes arvesse NATO 2022. aasta strateegilist kontseptsiooni,
- võttes arvesse komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 1. detsembri 2021. aasta ühisteatist „Global Gateway“ (JOIN(2021)0030),
- võttes arvesse G7 välisministrite 3. augusti 2022. aasta avaldust rahu ja stabiilsuse säilitamise kohta Taiwani väinas,
- võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja Josep Borrelli kõnet ASEANi 29. piirkondlikul foorumil 5. augustil 2022,

¹ ELT C 184, 5.5.2022, lk 170.

² Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2022)0224.

³ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2022)0276.

⁴ ELT C 117, 11.3.2022, lk 40.

- võttes arvesse 5. augustil 2022 toimunud USA, Austraalia ja Jaapani kolmepoolset strateegilist dialoogi,
 - võttes arvesse NATO peasekretäri Jens Stoltenbergi 4. augusti 2022. aasta avaldust,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 132 lõikeid 2 ja 4,
- A. arvestades, et EL ja Taiwan on sarnaseid seisukohti jagavad partnerid, kellel on ühised väärtused, nagu vabadus, demokraatia, inimõigused ja õigusriik; arvestades, et EL lähtub ka edaspidi ühe Hiina poliitikast;
 - B. arvestades, et 4.–10. augustil, pärast Ameerika Ühendriikide esindajatekoja esimehe Nancy Pelosi 2. ja 3. augusti visiiti, eskaleerus HRV-poolne Taiwani pikaajaline sõjaline hirmutamise enneolematule tasemele, samuti käivitas Hiina seitsmes Taiwani ümbruses paiknevas kindlaksmääratud piirkonnas ulatuslikud tulirelvadega sõjalised õppused; arvestades, et õppustel lasti välja kuni 11 ballistilist raketti, millest vähemalt viis lendasid üle Taiwani; arvestades, et need sõjalised õppused kujutasid endast Taiwani mere- ja õhuruumi virtuaalset blokaadi;
 - C. arvestades, et HRV ballistilistest raketidest maandus viis Jaapani majandusvööndis;
 - D. arvestades, et täiemahuliste sõjaliste õppustega kaasnesid intensiivsed küberrünnakud Taiwani ametiasutuste ja erasektori vastu; arvestades, et HRV jätkuv Taiwani vastu suunatud sõjaline vaenutegevus kujutab tõsist ohtu praegusele olukorrale ning võib põhjustada ohtlikku, isegi tahtmatut eskaleerumist, millel on tõsine mõju ülemaailmsele stabiilsusele ja rahule, sealhulgas ELi jaoks;
 - E. arvestades, et HRV näib püüvat oma ülemäära agressiivset tegevust jätkata, üritades halvendada Taiwani väina praegust olukorda;
 - F. arvestades, et HRV on alates 2019. aastast rikkunud Taiwani õhukaitse tuvastusvööndit (ADIZ) üha sagedamini; arvestades, et HRV on suures osas India ja Vaikse ookeani piirkonnast käitunud agressiivselt ning rakendanud erineval määral sõjalist või majanduslikku surveid, mis on viinud vaidlusteni naaberriikidega, nagu Jaapan, India, Filipiinid ja Austraalia;
 - G. arvestades, et vastuseks HRV taaskäivitatud provokatsioonidele on Taiwan teatanud, et suurendab oma sõjalist eelarvet aasta-aastalt 13,9 % rekordilise 586,3 miljardi Taiwani dollarini (19,5 miljardi euron);
 - H. arvestades, et Austraalia ja Jaapan ning Ameerika Ühendriigid väljendasid ühisavalduses muret HRV hiljutise tegevuse pärast, mis mõjutab tõsiselt rahvusvahelist rahu ja stabiilsust, ning nõudsid tungivalt, et HRV lõpetaks viivitamata sõjalised õppused; arvestades, et G7 välisministrid on Hiina RV agressiivset tegevust põhjalikult kritiseerinud;
 - I. arvestades, et pärast spiiker Pelosi juhitud USA Kongressi delegatsiooni visiiti peatas HRV kõnelused ja koostöö Ameerika Ühendriikidega kaheksas eri valdkonnas,

sealhulgas dialoogid sõjalistes küsimustes ja kliimamuutuste teemal;

- J. arvestades, et Taiwanit on viimastel aastatel külastanud palju seadusandjaid, sealhulgas ELi liikmesriikidest, ja üks Euroopa Parlamendi asepresident; arvestades, et sellised parlamentaarse diplomaatia raames toimuvad visiidid on demokraatlikes riikides levinud tava;
- K. arvestades, et 9. oktoobril 2021. aastal lubas HRV president Xi Jinping taotleda Taiwaniga nn taasühinemist väidetavalt rahumeelsete vahenditega, väites tõele mittevastavalt, et suurim takistus sel teel on nn „Taiwani iseseisvusjõud“; arvestades, et HRV tegevus seda retoorikat ei toeta; arvestades, et mõned HRV diplomaadid on isegi ähvardanud, et pärast taasühinemist korraldatakse Taiwanis rahva n.ö ümberõpe;
- L. arvestades, et HRVs hiljuti avaldatud valges raamatus „The Taiwan questions and China’s Reunification in the New Era“ (Taiwani küsimused ja Hiina taasühinemine uuel ajastul) eemaldati varem Taiwanile antud kinnitused tema tulevase staatuse kohta pärast nn taasühinemist, näiteks HRV vägede või halduspersonali saarele paigutamata jätmise;
- M. arvestades, et HRV kehtestas Leedule ulatuslikud majandussanktsioonid ja surve pärast seda, kui Leedu oli nõustunud Taiwanis esinduse avamisega Leedus ning kavatsusega avada Taipei Leedu kaubandusesindus; arvestades, et Euroopa Parlament säilitab kindlalt kõigi ELi liikmesriikide õiguse jätkata selliseid suhteid Taiwaniga;
- N. arvestades, et Taiwan on ühinenud ELi sanktsioonidega Venemaa vastu, ning arvestades, et nii Taiwanis ametiasutused kui ka Taiwanis rahvas on teinud Ukraina pagulastele märkimisväärseid annetusi;
- O. arvestades, et Taiwan on kaubanduse seisukohast strateegilises asukohas; arvestades, et Taiwanis väin on peamine marsruut laevadele, mis suunduvad Hiinast, Jaapanist, Lõuna-Koreast ja Taiwanist Euroopasse; arvestades, et EL on ka üks suurim välismaiste otseinvesteeringute tegija Taiwanis; arvestades, et välismaiseid otseinvesteeringuid Taiwanist ELi on võimalik märkimisväärselt suurendada; arvestades, et Taiwan domineerib pooljuhtide tootmise turge, kuna Taiwanis tootjad valmistavad umbes 50 % maailmas toodetavatest pooljuhtidest; arvestades, et ELi India ja Vaikse ookeani piirkonna strateegias pooldatakse kaubandus- ja investeerimiskoostöö suurendamist Taiwaniga ning toetatakse pingete maandamist Lõuna-Hiina meres ja Taiwanis väinas;
- P. arvestades, et ELi ja Hiina 1. aprilli 2022. aasta tippkohtumisel tuletas ELi delegatsioon meelde HRV kui ülemaailmse osaleja ja ÜRO Julgeolekunõukogu alalise liikme kohustust töötada rahu ja stabiilsuse nimel piirkonnas ja eelkõige Taiwanis väinas;
- Q. arvestades, et EL soovib kasutada kõiki võimalikke kanaleid, et soodustada algatusi, mille eesmärk on edendada Taiwanis väina kahe kalda vahel dialoogi, koostööd ja usalduse suurendamist; arvestades, et sellised uued arengud on suurendanud tungivat vajadust ELi tegevuse järele, et aidata maandada ebastabiilsust põhjustavaid piirkondlikke pingeid;
- 1. mõistab teravalt hukka HRV sõjalised õppused Taiwanis väinas, mis algasid 2. augustil

2022 ja omandasid enneolematu intensiivsuse, ning kutsub HRV valitsust üles hoiduma mis tahes meetmetest, mis võiksid destabiliseerida Taiwani väina ja piirkondlikku julgeolekut;

2. toonitab, et Taiwani väina praegust olukorda ei tohi ühepoolselt muuta, ning avaldab kindlat vastuseisu jõu kasutamisele või sellega ähvardamisele;
3. kinnitab rahvusvahelise üldsuse pühendumust reeglitel põhineva rahvusvahelise korra, rahu ja stabiilsuse säilitamisele Taiwani väinas ja kogu piirkonnas; rõhutab, et jääb kindlaks ELi ühe Hiina poliitikale, mis on ELi ja Hiina suhete poliitiline alus; tuletab meelde, et ELi Hiinat käsitlevas strateegias rõhutatakse konstruktiivsete väinaüleste suhete rolli rahu ja julgeoleku edendamisel kogu Aasia ja Vaikse ookeani piirkonnas ning et EL toetab dialoogile ja usalduse suurendamisele suunatud algatusi; on veendunud, et Hiina provokatiivsel tegevusel Taiwani vastu ja Lõuna-Hiina meres peavad olema tagajärjed ELi ja Hiina suhetele ning et tuleb kaaluda erandolukorra plaanimist;
4. väljendab oma vankumatut solidaarsust Taiwani rahvaga; avaldab Taiwani valitsusele ja poliitilistele liidritele tunnustust selle eest, et nende reaktsioon HRV provokatsioonidele on olnud mõõdukas ja vastutustundlik;
5. toonitab, et demokraatlikul Taiwani saarel otsustab rahvas, kuidas ta soovib elada;
6. kordab, kui oluline on austada rahvusvahelist õigust, eelkõige ÜRO mereõiguse konventsiooni ja selle sätteid, mis käsitlevad kohustust lahendada vaidlused rahumeelselt ning säilitada meresõidu- ja ülelennuvabadus;
7. väljendab heameelt selle üle, et ELi liikmesriigid ja peamised partnerid piirkonnas mõistsid HRV sõjalised õppused selgelt hukka, ning rõhutab, et meie ühtsus on HRV agressiooni ärahoidmiseks ning Taiwani väinas rahu ja stabiilsuse säilitamiseks kõige olulisem;
8. on äärmiselt mures üle Taiwani tulistatud ballistiliste raketide pärast, mis on maandunud Jaapani majandusvööndis, ohustades piirkonna stabiilsust ja Jaapani riiklikku julgeolekut; väljendab heameelt Jaapani valitsuse pressiesindaja avalduste üle, milles nõutakse avatud dialoogi Taiwaniga seotud küsimuste rahumeelseks lahendamiseks; väljendab oma poolehoidu Jaapanile ja avaldab talle täielikku toetust ning rõhutab sellega seoses, et piirkonna demokraatlikud riigid peavad HRV mõõgatäristamisest hoolimata jätkama Taiwani toetamist, kuna piirkonna rahu ja stabiilsus on kõigi huvides;
9. nõuab tungivalt, et HRV lõpetaks viivitamata kõik aktsioonid ja sisenemised Taiwani õhukaitse tuvastusvööndisse ning õhuruumi rikkumised Taiwani äärealade saarte kohal, austaks taas täielikult Taiwani väina keskjoont ning lõpetaks kõik muud nn halli tsooni sõjalised meetmed, sealhulgas küber- ja desinformatsioonikampaaniad;
10. mõistab hukka HRV otsuse peatada mitmesugused poliitilised dialoogid Ameerika Ühendriikidega, sealhulgas kliima- ja julgeolekuküsimustes, ning nõuab tungivalt, et

HRV juhtkond naaseks diplomaatiliste normide juurde, et vältida valearvestuste ja vigade ohtu, millel võivad olla katastroofilised tagajärjed;

11. on kindlalt vastu olukorrale, kus HRV avaldab majanduslikku survet Taiwanile ja teistele piirkonna demokraatlikele riikidele, samuti ELi liikmesriikidele, ning rõhutab, et selline tegevus ei ole Maailma Kaubandusorganisatsiooni eeskirjade kohaselt mitte ainult ebaseaduslik, vaid sellel on ka laastav mõju HRV mainele kogu maailmas ning see vähendab veelgi usaldust HRV kui partneri vastu;
12. nõuab, et EL võtaks tugevama rolli seoses olukorraga Taiwanis väinas ning kogu India ja Vaikse ookeani piirkonnas kooskõlas oma India ja Vaikse ookeani piirkonna strateegiaga; nõuab strateegiliste suhete edasist süvendamist piirkonna sarnaselt meelestatud partnerite, eelkõige Jaapani ja Austraaliaga;
13. kutsub ELi liikmesriike üles suurendama oma majanduslikku ja diplomaatilist kohalolekut kogu India ja Vaikse ookeani piirkonnas, sealhulgas Taiwanis, ning tuletab meelde, et maailma strateegiline ja majanduslik raskuskese on nihkumas sellesse piirkonda ning seetõttu on ELil selge huvi töötada India ja Vaikse ookeani piirkonnas välja selge ja usaldusväärne liidu tasandi lähenemisviis;
14. nõuab veel kord, et EL tõhustaks olemasolevat partnerlust Taiwaniga, et edendada ühiseid väärtusi ja põhimõtteid, sealhulgas järgides vastupidava tarneahela lepingut ja kahepoolset investeerimislepingut, mis aitaks kaitsta ELi kui terviku ja selle liikmesriikide huve;
15. väljendab heameelt Leedu hiljuti väljakuulutatud kava üle avada 2022. aasta sügisel Taipei kaubandusesindus; kutsub teisi liikmesriike, kellel ei ole veel Taiwanis kaubandusesindust, seda eeskuju järgima ja tugevdama oma suhteid Taiwaniga; kutsub HRVd üles tühistama Leedu ametnike suhtes kehtestatud põhjendamatud sanktsioonid; mõistab hukka HRV kehtestatud kaubanduspiirangud;
16. kutsub komisjoni üles muutma Taiwanis asuva Euroopa majandus- ja kaubandusbüroo nime, et kajastada meie sidemete laiaulatuslikkust;
17. rõhutab, et Taiwan on kõrgtehnoloogia peamiste sektorite ülemaailmses tarneahelas ülioluline osaleja, eriti pooljuhtide vallas, ning kutsub komisjoni ja Euroopa välissteenistust üles koostama vastupidavuse strateegia ja viivitamata alustama ettevalmistusi vastupidava tarneahela lepingu sõlmimiseks Taiwaniga, et vastastikku kasulikul viisil tegeleda probleemide lahendamise ja kaitsta Taiwanis julgeolekut, tugevdades selle n.ö ränikilpi;
18. ergutab ELi ja Taiwanis ulatuslike majanduslike, teaduslike, kultuuriliste ja poliitiliste kontaktidele, sealhulgas võimalikult kõrgel tasandil, et täielikult kajastada ELi ja Taiwanis kui sarnaselt meelestatud partnerite dünaamilist, mitmekülgset ja tihedat koostööd;
19. kutsub Euroopa välissteenistust ja komisjoni üles kaaluma ühenduvusprojekte Vaikse ookeani saareriikidega ning kaasinvesteerimispartnerlust ELi Global Gateway ja

Taiwani uue lõunasuunalise poliitika vahel, et tugevdada kaubandust ja poliitilisi sidemeid ning India ja Vaikse ookeani piirkonna stabiilsust;

20. kordab oma varasemat üleskutset, et komisjon algataks viivitamata mõjuhindamise, avaliku konsultatsiooni ja analüüsi kahepoolse investeerimislepingu sõlmimiseks Taiwani võimudega, et valmistada ette läbirääkimisi kahepoolsete majandussidemete süvendamiseks;
21. soovib ELil ja Taiwanil sõlmida tehniline kokkulepe, et tõhustada struktuurset koostööd võitluses desinformatsiooni ja välissekkumise vastu; soovib määrata Euroopa Majandus- ja Kaubandusametisse kontaktametniku, et kooskõlastada ühiseid desinformatsiooni ja sekkumise vastaseid jõupingutusi;
22. tunnistab, et toetusavaldused, näiteks parlamendiliikmete visiidid, on väärtuslikud, ning usub, et need võivad heidutusele kaasa aidata, kui nendega kaasneb sisuline koostöö muudes valdkondades; toonitab oma kavatsust saata edaspidi Taiwanile ametlikke parlamendidelegatsioone; väljendab heameelt asjaolu üle, et Euroopa Parlamendi asepresident Beerli hiljutise Taiwani-visitide ajal edastati Taiwani seadusandlikule kogule ametlik kutse küllastada Euroopa Parlamenti; kavatab jätkata ELi-Taiwani parlamendinädala taoliste sündmuste korraldamist;
23. peab tervitatavaks Taiwani võetud kohustust toetada Ukrainat, kes seisab silmitsi Venemaa jõhkra ja põhjendamatu agressiooniga;
24. tuletab meelde, kui oluline on tugevdada ELi ja Taiwani dialoogi, süvendades suhteid kohalike osalejatega, sealhulgas kodanikuühiskonnaga, ning tugevdada teabevahetust Taiwani meediaorganisatsioonidega, ja rõhutab, et selline tugevdatud teabevahetus aitab parandada ELi profiili ja nähtavust Taiwanis ning aitab kaasa ühistele pingutustele tõrjuda desinformatsiooni ohtu, millega mõlemad pooled üha enam kokku puutuvad;
25. toetab kindlalt Taiwani sisulist osalemist vaatlejana rahvusvaheliste organisatsioonide, sealhulgas Maailma Terviseorganisatsiooni, Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Organisatsiooni, Rahvusvahelise Kriminaalpolitsei Organisatsiooni (Interpol) ja ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni koosolekutel, mehhanismides ja tegevuses;
26. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ning Taiwani, Hiina Rahvavabariigi, Ameerika Ühendriikide, Jaapani, Lõuna-Korea, Austraalia, India, Filipiinide, Venemaa ja Ukraina valitsusele ja parlamendile.